

příloha

4

o

Praha 1974

TEXTOVÁ PŘÍLOHA DIVADELNÍ VÝCHOVY Č. 4

Soňa Pavelková

Lidová svita, ke které bylo použito lidové poezie a říkadel ze sbírek Karla Plicky a Františka Volfa: Český rok

Scéna: U horizontu přes celé jeviště šikma. Na horizontu velké dětské
SLUNCE.

Osoby: ZLO - bába (mořena, šenkýřka, klepnal, klepna2, generál)
DOBRO - děti
Děvčata
Chlapci

Poznámky: Jevišťe je předěleno pomyslnou půlící čarou, jednající postavy
pravé strany nevkrčí do strany levé a naopak. Nenavazují mezi
sebou kontakt, nevidí se. Dělicí čára neexistuje pro bábu a dě-
ti. Jim patří celé jeviště - celá země.

Vysvětlivky: Chlapci levé strany jsou značení L. Ch.
Děvčata levé strany L. D.
Chlapci pravé strany jsou značení P. Ch.
Děvčata pravé strany P. D.

... něco jako předmluva

Tráva, květiny, motýli a ptáci - to je svět dětí. Děti, které se rodí na krásné a bohaté ZEMI, pod JEDINÝM SLUNCEM.

DĚTI jsou velkým darem ZEMĚ a SLUNCE

ať jsou bílé, žluté, rudé, či černé

jsou DOBREM, čirým jako horské potoky

drží se za ruce, běhají přes voňavé LÁNY jediné ZEMĚ pod JEDINÝM SLUNCEM.

LÁNY jsou však podivné a nesmyslně rozděleny.

Čarami?

Lidmi, plnými svárů od prašávná!

Svárů dobra a zla - lásky a nenávisti

Svárů za svou sobeckou pravdu

za ten svůj lán

pro peníze

pro zhrzenou lásku

pro barvu pleti ...

Když ZLO dosáhne vrcholu a podaří se mu zakrýt SLUNCE, jdou lidé dávat svou krev a svoje životy.

Tehdy i tráva umírá a kytky nevoní, DĚTI se poztrácejí v černé tmě. ZEM pod JEDINÝM SLUNCEM zní bojem, pláčem a umíráním.

Když láska umírá, bolest rodí vzdor

vzdor sílu

síla odvahy

ODVAHU JÍT SE ZLEM BOJOVAT!

BOJOVAT za Lásku!

za DOBRO!

za DĚTI!

Není již pozdě pro tu ztemnělou, zničenou, vyprahlou ZE?

I do vyprahlé ZEMĚ DOBRO sémě zaseje.

I ve tmě ruka ruku najde si.

A velká slza dětí celé ZEMĚ očistí tváře JEDINÉMU SLUNCÍ.

I.
Předehra

Bába		Obíhá za zrychlujícího se rytmu bubínku po kruhu jeviště. S posledním silným úderem přetne bába gestem prostor na dvě poloviny. Odběhne.
L.D.1	Vyjdi, vyjdi sluníčko na to naše poličko.	Postupně vyjde dívka z pravé a dívka z levé strany.
P.D.1	Sviť mi, sviť mi sluníčko dám ti zlaté jablíčko.	
P.L.D.	Hřej sluníčko, hřej hory doly křej povyskoč si vejše na tej naší střeše kolo udělej.	Z pravé i levé strany přicházejí ostatní dívky.
P.L.D.	Jeteličko náš. 2. zobc. flétna páknou vůni máš. Na tom našem poli všechno se to drolí ty se zelenáš.	Dívky na obou stranách tančí v kroužcích.
P.L.Ch.	Zdali nám panenky povíte, kam na travíčku chodíte.	Chlapci přicházejí z obou stran.
P.L.D.	My dobře víme a nepovíme kam na travíčku chodíme.	Proti chlapcům - se smíchem odbíhají.
P. Ch.1	Žádný neví jako já jak se seče votavička	
L.Ch.1	Žádný neví jako já jak se seče votava.	
P.L.Ch.	Votava se pěkně seče jako když se pole vleče žádný neví jako já jak se seče votavička žádný neví jako já jak se seče votava.	Odcházejí za děvčaty.
Bába	Kolo, kolo mlýnský za čtyři rýnský kolo se nám polámalo hodně škody nadělalo hodně škody nadělalo Hot ses, čihy tam zpřima ven, komínem vjé, koníčku, vjé budeš na svatbě!	Slidivě se plíží, čenichá, rozhoduje se, na kterou stranu má jít zasít své zlo. Odbíhá vpravo.

Děti	Kolo, kolo mlýnský za čtyři rýnský kolo se nám polámalo mnoho škody nadělalo udělalo báb.	Vbíhají zároveň s odchodem báby. Vbíhají ze všech stran, skotačí, smějí se.
	Pinko linko leť zlatý okýnko ukaž mi tu stranu kam až se dostanu	Při báb se se smíchem svalí na zem. Hrají si s beruškami.
Dítě 1	Mé milé léto cos nám přineslo?	
Děti	Mnoho dobrého kvítí pěkného	
Dítě 2	modrého	
Dítě 3	bílého	
Dítě 4	i červeného	Při trhání imaginárních kvítků se rozesta- ví do kruhu.
Děti	Pletla kytku rozmarynku devatero divný květ házela ji po voděnce aby plula v širý svět.	Tančí Pokračují v proplétání, za doprovodu flétničky, na kterou hraje chlapec upro- střed kruhu.
P. milá	Rostou, rostou, rostou v konopě za cestou a sou pěkné zelené.	Přichází, v ruce džbán, rozhlíží se.
P. milý	Mezi nimi roste modrooké děvče až vyroste, bude mé.	Vbíhá, žertuje s milou
P. milá	Já jsem panna nad pannami červenou růžu mám za nadrami	
P. milý	Co to máš děvčečko co to máš za krásu? Když na tě pohlédnu celý se zatřasu.	
P. milá	Kdo by chcel mů růžu trhat musel by být šohaj obíraný. Musel by mít pérka před obě raménka na dvě strany.	
	Ráda můj Jeničku, ráda tě mám.	
P. milý	Kam se půjdem projít má milá?	

P. milá	Co tam budem dělat má milá?	
P. milá	Trhat pěkné kvítky, ty a já.	Odecházejí.
Děti		Rozhoní se po scéně.
Bába (klepna 1)	Což je ta láska zlá když chtějí holku dva. Jeden ji miluje druhej jí slibuje. Což je ta láska zlá, když chtějí holku dva	Mizí
Děti	Sil Petr proso a pšeničku vyorali jsme křepeličku, křepeličku máme, křepela nemáme, málo nás, málo nás, pojdte děti mezi nás	Hrou se dostávají opět do kruhu.
Bába (klepna 2)	Jaká husa, taká péra jaká matka, taká dcera jaké dřevo, taký klín jaký otec, taký syn	Objeví se opět z druhé strany. Mizí
Děti	Kolo, kolo, mlýnský za čtyři rýnský kolo se nám polámalo mnoho škody nadělalo udělalo báb	
Bába (s dětmi)	bác!	Objeví se v pozadí vpravo. Děti, tak jak jsou v kruhu, kleknou na zem, hlavy k ze- mi do kruhu - barevný záhon.
P.D.	Hlubočí, hlubočí kde se voda točí který nemá galánku ať tam do ní skočí	Hlasy za scénou.
P.Ch.2 + bába	ať tam do ní skočí?! Mám šáteček mám komu já ho dám. Mé nejmilejší té nejpěknější té já ho dám.	Vylákán bábou vbíhá furiantsky na scénou. Vytáhne šátek, jde pyšně k milé.
Milá	Ach nevím, nevím proč se tobě líbím Ach nevím, nevím proč mě máš rád.	Leškovně na P.Ch.2. Chce pozlobit milého, který v rozpacích stojí stranou.
P.Ch.2	Tvé černé oči ty já mám nejradši tvé černé oči ty já mám rád.	

Milý	Co to máš děvečko co to máš za lice když do nich pohlédnu zabolí mě srdce.	
Milá	Ráda, ráda, můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám.	Mezi oběma
Bába	Kdyby byla holka jako jiná neměla by modré pod očima.	
P.Ch.2+		
Milý	Co to máš děvečko, co to máš za oči Když do nich pohlédnu svět se se mnou točí.	
Milá	Ráda, ráda můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám.	
P.Ch.2	Mám šáteček má, komu já ho dám!	
Bába	Hot sem, čihy tam zpřima ven komínem vjé, koničku, vje, budeš na svatbě!	Zhodnotí situaci, raduje se, odbíhá. Milý s chlapcem se měří.
Milý	Pušperský mládenci jsou tuze pyšní rejpalí koření pod černou višni. Na kamnech sušili na šálcích třeli, dávali děvčatům aby je chtěli	Vezme Ch. 2 a hodí na zem.
P.Ch.2	Sekyra motyka pantok válek pojď se synku, pojď se válet!	Furiantsky proti milému
Milá	Nebij se Janku, Janičku, Janku, nebij sa. Tu máš vinečko tu máš vinečko, napij sa!	Podává milému džbán, chce ho odvést. Milý ji odstrčí.
Milý	Já jsem synek jako mřinek!	

P.Ch.2	Já se synka nebojím chytlu synka za ramínka daleko ho vyhodím.	Perou se, až Ch. 2 milého hodí na zem, ten zůstane ležet. Milá na zem k milému.
Milá	Darmo ty se trápíš můj milý synečku nenosím já tebe nenosím v srdéčku!	S pláčem, se zlobou se obrací na chlapce.
P.Ch.2	Za naším huménkem vyrostl strom ať do té lásky uhodí hrom!	Furiantsky odchází, po několika krocích se však ještě vrací pro šátek.
P.D.	Rostou, rostou, rostou konopě za cestou a jsou pěkné zelené.	Přicházejí dívky. Zpívají.
P.D.3	Leží tam syneček pobitý všecek volá vody studené.	Uvidí milého
Milá	Ráda, ráda, můj zlatý Jeníčku ráda, ráda ráda tě mám.	Bere milému hlavu do klína
P.D.1	Cendelin, bedrník od nemoci dobrý lík. Kdo ho bude užívat ten nebude umíratí.	děvčata trhají kvítka, která jim nabízí záhon dětí a dávají je milému
P.D.2	Pany Marie slzičky, aby tě nebolely očičky.	Milý se pomalu zvedá.
P.D.3	Jeztopinku s bedrníkem polej si ji kozím mlíkem jez topinku s bobkem budeš skákat hopkem	Milý trochu zahanbeně vyskočí.
Milá	Srdce, moje srdce těžké jako skála do smíchu se nutím radši bych plakala	Omluvně na milého
Milý	Spíše se rozejdu drobné rybky s vodu nežli se rozejdem moje milá spolu.	K milé, obejmě ji, pak spolu odcházejí, dívky je vyprovázejí.
L.D.2	Ještě si zazpívám na vrch Javoriny učuje mě milý, hej dolů do doliny ...	L. děvče přichází na svou stranu, vyhlíží milého. Zpívá. Její milý za scénou odpovídá stejným hudebním motivem na flétnu. Druhá sloka děvče brumendo, flétna, pak děvče odbíhá.

P.D.4	Před naším je zahrádečka v té zahrádce fialečka rozmarýn zelený a on pěkně voní.	
P.D.2	Kolem dokolečka naše zahrádečka aby nám Pán bůh dal tichého deštička	
P.D.1	Deštiček májový dej nám ho bůh milý aby nám narostl chlebiček na zemi.	
P.Ch.1	Poprchává	Přibíhají P. chlapci
P.Ch.2	Poprchává	
Děti	Dědek bábu postrkává	Ruce z kruhu nahoru, postupně hlavy ...
P.D.3	Krápe	
P.D.2	Krápe	
Děti	Dědek bábu drápe	
P.D.Chl.	Prší ..	
P.D.Ch.	Prší ...	Radují se, odbíhají
Děti	Dědek bábu suší suší ... suší ...	Vyskočí, probíhají přes celou scénu, odbíhají, ale ještě za scénou se až do ticha ozývá suší .. suší ...

II.

Předehra

L.D.1	Sluníčko boží- tvůj domek hoří!	Na levé straně sedí v podvečeru chlapci. Jeden z nich hraje na flétanu. Se zpěvem přicházejí postupně dívky
L.D.	U těch našich dvířek u těch našich vrat zpívá tam slaviček za noc kolikrát.	Na pravé straně pak sedí skupina děvčat a chlapců v tichém rozhovoru.
L. milý	Neviděli jste tu mé panenky	
L. Ch.	Neviděli jsme tu tvé panenky	
L. D.	Šla do lesa na malenky	Děvčata žertují s milým, skrývají před ním milou.
L. milý	Neviděli jste tu mé panenky	
L. D.	Šla do lesa trávu žít.	Milá vyběhne. Laškovně k milému.
milá	Půjdu já v sádeček utrhnou lísteček uviju věneček hodím na rybníček kdo věnec chytí má si mě vzítí.	
Milý	Seděla dívka v trávě zelené vilo voničky z růže červené. Jak jich uviješ, komu jich dáš?	
Milá	Tobě synečku, že k nám chodíváš.	
Milý	Pověz mi má milá proč si tak tenká?	
Milá	Pročpak bych nebyla vždyť jsem panenka. Panenka poctivá.	Děvčata se zalíbením pozorují milou s mi- lým, dávají znamení chlapci, aby utichl ve hraní.
Milý	A já mládenec	
Milá + milý	oba dva nosíme zelené věnec.	Dojdou až kupředu.
L.D.Ch.	Zlatá brána otevřená. zlatým klíčem odemčená kdo do ní vejde	P.D.2 příběhne se smíchem a otočí milého a milou k sobě. Dívky jim kladou na hlavu vě- nečky. Pak udělají všichni bránu, kterou

tomu hlava sejde
ať je to ten, nebo ten
praštíme ho koštětem.

Milá Janičku, Janičku
 voňavý hřebíčku
 jak si mně zavoněl
 po celém poličku.

L.D.1 Vždycky mně říkají
 že já se nevám,
 že já vyšivané
 zástěrky nemám.

L.D.2 Když nemáš, nemáš.
 Můžeš ji mít.
 Dáš si ji volinské
 švadleně šítí.

L.D. Volinská švadlena
 je dobře známá
 ona ji vyšije
 s tulipánama

L.D.1 S tulipánama
 a pěkné kvítí
 potom mě budete
 mláďenci chtítí.

L.D.3 Ke mně vy chlapci, ke mně
 červená růže ve mně
 a ona ve mně kvete
 jak karafiát v létě

L.D.4 A mně dobře bez muže
 sem červená jak růže

Bába Bác!

L.Ch.2 Kde je sládek
 tam je mládek
 Kde je sládek
 tam je mládek
 tam je taky pivo
 pivovárek.

L.Ch. Kde se pivo vaří
 tam se dobře daří
 Kde se pivo pije
 tam se dobře žije

milá s milým prochází nejprve důstojně,
k posledku se rozutíkají milá s milým do
honičky, děvčata a chlapci odběhnou do
pozadí.

Milý milou chytí, v něžném objetí spolu
usedají.

Objeví se jako šenkýřka.

L.Ch.2 láká chlapce, provokuje milého,
chlapce nezlákal, jde k milému.

Milý v rozpacích mezi milou, která mu zbra-
ňuje, a chlapcem, který ho láká. Nakonec zví-
tězí ono "mužské" neshodit se před kamará-
dem a milý se přidává k chlapci. Děvčata vše
pozorují, špitají si.

Milá	Janičku, duše má kytičko vaňavá jak tě den nevidím všecka jsem bolavá.	Vztahuje ruce k milému.
Milý + L.Ch.2	Pojďme tam a pijme pijme ho, pijme ho až do rána bílého.	
Milý	Jaká matka, taká dcera šak sú obě z lucipera.	odchází s chlapcem k babě - šenkýřce.
Milý+ L.Ch.2	Šenkýřko, nalezl nám ještě tu grejcar mám.	
Bába	Pívečko, pívečko kdybys nám umřelo co by tu sirotků po tobě zůstalo.	Milý a chlapec pijí.
Milá	Janičku, duše má zelená ratolest jak tě den nevidím nemůžu se najest	
Milý	Že to pivo nevypiju? Že to vypiju? Že ten džbánek o ten trámek že ho taky rozbiju	Furiantsky se otáčí k milé i skupině děvčat a chlapců.
Milá	Nemůžu se najest ani vody napít Janičku, duše má nenechej mě trápit	
Bába + milý + L.Ch.2	Pijme pivo s bobkem jezme bedrník nebudeme stonat nebudeme mřít Jak ta bába říkávala když do lesa chodívala na ten bedrník	Bába splnila své, odbíhá, chlapec odtančí ke skupině, dává všem pít, milý kolem milé, kte- rá po něm vztahuje ruce, milý však setrvává ve furiantství.
Milý	Okolo Pavlovic teče voda Napij se jí milá však je dobrá	zapojí se do skupiny.
Milá	To moje srdénko tak ve mně buchoce jako ta rybénka v hlubokém potoce.	

Milý	Já jsem synek svobodný žádněj na mě nic neví jenom moje Andulička co ji brávám do kolečka ta to na mě nepoví.	Uprostřed chlapců a děvčat.
L.Ch.D	Kdyby byl Bavorov, co jsou Vodňá- ny dal bych ti hubičku na obě stra- ny.	Zpívají, obtáčejí v chodu milou.
Milá	Vesele, vesele třeba zle se děje srdce div nepukne a líčko se směje	Milý chce milou uchopit za ruku, ta se mu vytrhne.
Milý	Netrucuj mě holka netrucuj mě moc sem chlapík svobodný můžu si pomoci	Děvčata pozorují milence.
L.D. + bába	Třesk plesk třesky plesky láry fáry tintili vantili	Děvčata jedna přes druhou špitají, postupně zatáhnou do svého středu i chlapce a milého.
L.D.3	Kdyby byla holka jako jiná neměla by modré pod očima	Proplete se mezi nimi a k jejich pomlouvám se přidá i bába
L.D.4	Není zlato co se leskne ani pravda co se pleskne	Za scénou se začnou ozývat slabounce hlásky dětí. Kolo, kolo ...
L.D.	Třesk plesk třesky plesky ... atd.	Všichni se špitáním, které se již slyšitelně prolíná s dětským kolo kolo mlýnský .. odchá- zejí, chtějí vzít s sebou milého, ale toho, jak se ohlížel po milé již zajaly přibíhající dětí, které točí své kolo kolem milého a vtáh- nou do něho i milou.
Děti	Kolo, kolo, mlýnský ...	
Milá	Vesele, vesele třeba zle se děje srdce div nepukne a líčko se směje	
Milý	Netrucuj mě milá netrucuj mě moc jsem chlapík svobodný můžu si pomoci	
Milá	Nemůžu se najest ani vody napít Janičku, duše má nenechej mě trápit.	

Milý	Košilíčka tenká neválená že je má panenka pohaněná Kdo ji hanil?	vyprostí se z kruhu dětí, které se pak roz- skotačí do prostoru, obrací se do své levé strany, za kterou se ozve mnohohlasná odpověď
Hlasy	Všichni lidi!	
Milý	Co je komu po tom? Mně se líbí.	
Milá	Ten šáteček bílý neválený že je můj holeček pohaněný Kdo ho hanil?	
Hlasy	Všichni lidi!	
Milá	Co je komu po tom mně se líbí	Milá vběhne milému do náručí, děti se zároveň semknou k sobě.
P.D.Ch.	Mně se líbí	Z obou stran vbíhají chlapci a děvčata. Každé-
L.D.Ch.	Mně se líbí	mu se líbí něco jiného: květina, motýl, milá, milý, Mezi všemi se svým štěbetavým "mně se líbí" pobíhají děti, až je vše zakončeno vte- řinovým živým obrazem.
Děti	Jůůůůůůů Ajň, cvaj, draj, pliky pane ráj, pliky pane obrštuk já jsem šelma ty jsi kluk. Čimčarará čím čím čím co já nevím, nepovím	Milé s milými - polibek - Uprostřed, na pomy- slné dělicí čáře z jedné strany chlapec, a z druhé děvče vztahují k sobě ruce. Preruší živý obraz, rozběhnou se od jednoho k druhému, pak odbíhají ze scény.
L.P.D	Ráda, ráda, můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám.	celá scéna se roztančí.
Bába	Hot sem, čihy tam zpřima ven, komínem	Bába vztekle v pozadí.
L.P.Ch.	Co to máš má milá co to máš za oči když do nich pohlédnu svět se se mnou točí.	
L.P.D.	Ráda, ráda, můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám	
L.P.Ch.	Co to máš má milá co to máš za líce když já jich nevidím zabolí mě srdce	

L.P.D.	Ráda, ráda, můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám.	
L.P.Ch.	Jestli je to pravda že mě máš tak ráda	
L.P.D.	Ráda, ráda, ráda tě mám.	
Všichni	Ráda, ráda, můj zlatý holečku ráda, ráda, ráda tě mám.	Vesele všechno tančí, honí se apod.
Bába	Bude vojna, bude bude verbovaná půjde na ni chasa samá vybíraná. Enyky benyky kliky bé abr fabr domine elce pelce do pekelce trauf	Objeví se bába - černý plášť, na něm metály, na hlavě generálská čepice, v ruce šavle. Vše strne v němém obraze. ukáže vždy na některého chlapce.
Milý L.	Teď mám být vojákem ve své mladosti konec je, konec vší radosti. Ujdou léta Ujdou časy škoda mého věku, škoda krásy	loučí se s milou i ostatními. Odchází kolem báby, která mu šavlí ukazuje cestu.
P. milý	Ach už mně nebude jak mně bylo loni když mně rozkvet kvítek na suché jabloni	Loučí se a odchází jako milý L., jen do své levé strany.
L.Ch.1	Kdyby bylo nevím jak žádná pomoc odnikad a já smutný zarmoucený musím být voják.	
P.Ch.1	Ach už mně nebude jak mně bývalo když mně ve dne v noci slunko svítivalo.	Loučí se, odchází.
L.P.D.	Už ty zvonky dozvánějí už synečka dohánějí Už ty zvonky dozvonily už synečka dohonili už ho chytli, už ho mají vojenské mu oblékají	Děti zmateně přebíhají jeviště, chlapci, děvčata postupně odcházejí. Bába stále stojí uprostřed scény vzadu.
L.P.D.	Zlatá brána otevřená zlatým klíčem odemčena kdo do ní vejde tomu hlava sejde ať je to ten, nebo ten	Za scénou.

Bába	Tak dostane koštětem	zlobné se směje, hází přes sluničko špinavý hadr. Vše setmí, na jevišti zůstane jediné, osamocené dítě.
Dítě	Kolo, kolo mlýnský, za čtyři rýnský kolo se nám polámalo mnoho škody nadělalo udělalo bác	bloudí scénou. S pláčem se schoulí v prostředku temné, prázdné scény.

Když slunce nesvítí, tak ptáci nezpívají a kytky nevoní, děti se nesmějí a nedrží se za ruce, a nemohou si hrát.

III.
PŘEDEHRA

Děti Slepá bábo, kde jsi byla?
 U pekaře
 Cos dostala?
 Kus koláče
 Kams ho dala?
 Na kraj stola
 Kdo ti ho vzal?
 Paní sova
 Kam letěla?
 Kam věděla.

Děti jako slepé bloudí scénou, hledají
se po hlasu, ale marně. Jak postupně
přicházely, opět se ze scény vytrácejí.

L.D.1 Jako dítě do cumlíčka
 jako kotě do klubička
 jak to hádě do slunička
 jako liška do kurníčka
 jak ten husar do koníčka
 jako kapr do rybníčka
 tak jsem milý, Ty mé nebe
 zamilovaná do Tebe.
 Leť psaníčko, jak slaviček
 a nes mému milému tisíc hubiček!
 Z věrnosti, z upřímné lásky
 přines mě aspoň dvě zpátky.

Čte dopis, který napsala.

L.D. + Ach není tu není, co by mě
P.D. těšilo,
 ach není tu není
 co mě těší.
 Co mě těšovalo
 vodou uplynulo
 ach není tu není
 co mě těší.

přicházejí, zpívají

L.D.1 se zvedá, přidává se k dívkám,
smutně zpívají, tančí.

Kačena divoká
letěla z vysoka
přišel na ni střelec
střelil ji do boka
Ustřelil jí křídlo
a pravou nožičku
smutně zaplakala
spadla na vodičku.

Dívky z levé strany odcházejí, dívky
z pravé strany pokračují v tanci.

L.Ch. Sedím si já, sedím
 smutný, neveselý
 přišlo mi na rozum
 moje potěšení
 Sníval se mi té noci
 takový sníček,
 že vyrostl na našem dvoře
 šípkový keříček.
 a na tom keříčku dvanáct růží
 že moje srdéčko
 po tobě tuží.

Ch. - voják přichází v pozadí vlevo,
čte, jde kupředu

- Po tobě tůží a tůžit nepřestane
dokud od tebe
pozdravení nedostane
- L.Ch.1 Tak tě pozdravuju,
moje potěšení
přes hromadu kamení
a posílám ti lásku
na zlatém provázku
- P.D.2 Mé potěšení
na vojnu vzali
a mňa presmutnú
doma nechali
- L.Ch.2 Vždycky jsem myslíval
že je vojna špás
že tu budu tejden
půjdu domů zas.
Tejden, dvě neděle
nebo hodinu
ach, to sám Pánbůh ví
mí rodiče zlatý,
kde já zahynu
- P.D.3 Ještě si natrhám
toho návratníčku
navrať se mi, navrať
švarný šohajičku.
- P.Ch.1 Při Čachtině na dolině
leží Janko v rozmarýně
leží, leží zabitý
rozmarýnkem přikrytý
- P.Ch.3 Leť poslíčku, jako pták
až k mému milému
a vzkaz mu tam dobrú noc,
že já ho miluju
- P.Ch.1.3 Košilenka tenká
šitá dolů krajem.
Šila ji má milá
holuběnka sívá
pod zeleným hájem.
- L.Ch.2 Když jste bratra zabili
zabijte nás oba.
Ponese nás voďěnka
kolem Jarošova.
- P.L.Ch. Když ji vyšívala
vesele se smála
když mně ji dávala
žalostně plakala.
Když mě porubají
bude mi na rány
- voják pouští dopis, klesá, v poslední
chvilí ho zachytí kamarád.
Děvčata přestanou tančit.
- Děvčata kolem dívky
- odvádí raněného Ch. 1
- děvčata odcházejí
- Přichází s chlapcem 3
- usedají v popředí jeviště, ve středu
zády k pomyslné dělicí čáře.
Čte dopis od milé.
- začnou zpívat, ostatní chlapci-vojáci
se ke zpěvu přidávají jak přicházejí.
- přichází ze strany, kam vedl raněného
v ruce jeho čepici.

	a když mě zabíjí bude mi do jámy.	
P.Ch.2	Kdyby bylo nevím jak žádná pomoc odnikad a já smutný, zarmoucený musím být voják.	
P.Ch.3	Kamaráde můj milej nic si z toho nedělej, vždyť je nás tu na tisíce jen se podívej!	
L.Ch.3	Neplač holka pro mně že jsem já na vojně Neplač holka pro mně že jsem voják.	
L.Ch.3	Sedím na špalíčku pucuju šavličku natírám řemeny kouřím tabák	vojáci se se smutným smíchem zvedají.
P.Ch.2	Chceš-li holka vědět jakej je dům můj pod tím širým nebem to daleký pole, to je ten dům můj	Zpívá, jeden chlapec doprovází na flétnu
Děti	Kam jdem bábo	Některý chlapec-voják stojí, druhý se
Bába	Do kouta	prochází, třetí leží ...
Děti	Co v tom koutě?	Mezi vojáky smutně bloudí děti vždy
Bába	Klubko	z jiného kouta vykukuje bába. Svým hla-
Děti	Co v tom klubku?	sem, kterým dětem odpovídá, je ještě
Bába	Jehla	více od sebe zavádí.
Děti	A v té jehle?	
Bába	Niž	
Děti	Slepá bábo, chyť.	Děti odbíhají, jen jedno zůstává zcela
		vpředu ve středu jeviště, bezmocně se
		rozhlíží, zatím co bába - generál se
		objeví v pozadí scény.
Bába	Enyky benky kliky bé abr fábr domine elce pelce do pekelce Trauf!	Všichni vojáci strnou v pozoru, čelem k bábě.
		Povel. Vojáci se naráz otočí levá, pravá strana proti sobě, míří na sebe.
		Živý obraz.
Děvče	Přeškoda nastokrát tý krve červený že byla vylita na louce zelený!	Vykřikne za scénou -
Bába	Enyky, benky, kliky bé abr fábr domine elce pelce do pekelce trauf	Vojáci mění pozice, křižují jeviště, leví vpravo a naopak. Na Trauf živý obraz - míří proti sobě.

L.D.1	Ej hory, hory zelené hory kam se podělo mé potěšení Mé potěšení na vojnu vzali a mne přesmtnou doma nechali.	vbíhá, zůstává u levého portálu
P.D.1	Až tudy pojedíš můj holečku já půjdu za tebou za vojačku	vbíhá, zastaví se u pravého portálu
Bába	Enyky benyky kliky bé abr fábr domine elece pelce do pekelce trauf	Dává pokyn, vojáci se obrací čelem do hlediště, jdou s namířenými puškami proti divákům. Dívky strnou, zahledí se na dítě, které bezradně stojí vpředu v prostředku scény. Silný úder - dívky, které se za slov báby pomalu k sobě blížily, si při posled- ním slově "trauf" podají ruce, a tak zaštití dítě, které se za nimi příkrčí. Bába i vojáci znelybní.
Bába	Hot sem, čihy tam zpríma ven, komínem vjé koničku vje budeš na svatbě.	Bába viditelně oslabena, začne ustupo- vat, generálský klobouk jí spadne s hlavy, po jejím zmizení zůstává na scéně.
L.Ch.1	Nezvoraný pole kdož tě vorat bude? Kolečko zlámaný provozu svázaný volčata jsou chudé.	Zahazuje čepici. Výkřik do lidí. Ustupuje do scény.
P.Ch.1	Copak mě neznáte v tom hnědým kabátě, copak mě neznáte že jsem voják?	Prudce až do lidí.
L.D.1 + P.D.1		stále se drží za ruce, obrací se k dítě- ti, usedají k němu.
Děvče	Přeškoda nastokrát tý krve červený že byla vylita natrávě zelený	Výkřik za scénou.
L.P.Ch.	Ze země jsem na zem přišel na zemi jsem pokoj našel po ní chodím jako pán do ní budu zakopán.	Odcházejí všichni vojáci.
L.P.D.1	Halí belí koně v zeli a hřibátka v petrželi a kořátka ve smetaně běž Aničko pověz na ně	Dívky konejší dítě. Ze všech stran děti, tichounce, rytmicky v různých tóninách se svolávají, hleda- jí se "Halí" Děti stále Halí, halí, bloudí scénou

Dítě Sviť mi, sviť mi, sluničko
dám ti zlaté jablíčko

Bába Enyky benyky kliky bé
abr fábr domine
elce pelce do pekelce
trauf!
Enyky benyky kliky bé
abr fábr domine
elce pelce do pekelce
trauf

Bába Hot sem, čihy tam
zpřima ven, komínem
vjé, koničku, vjé
budeš na svatbě ...

Děti + Kolo kolo mlýnský
L.D.1 + ze čtyři rýnský
P.D.1 + kolo se nám polámalo
udělalo bác

Děti + Neseme Mořenu
L.D.1 + na vrchu červenú
P.D.1 na spodku zelenú
pěknú, pěknú
pěkně přistrojenú
helo, helo!

Smrt chodí po vsi
má velký fousy

Vyskočí.
Bere dívky za ruce, vede je ke slunci.

Objeví se bába, oděv v nepořádku, vše nese známky bližící se porážky. Generálské povely dává s posledním vypětím sil. Vojáci křížují vojenským pochodem s namířenými puškami jeviště. Děti se pomalu, postupně nacházejí, jejich ruce se spojují. Dojde-li některý voják k dítěti, které už se drží za ruku s druhým, ustupuje, takže postupně začínají zmateně bloudit vojáci místo dětí. Zatím dítě došlo s dívkami až na šikmu, kam jim vlastně pomohly dojít děti, které jak se postupně nacházely, zbranovaly tak vojákům a bábě přístup k nim. Dítě stoupá na nastavené ruce dívky, z rukou pak za pomoci dalších dětí stoupá druhé dívce na ramena a snaží se tak dosáhnout na slunce.

Dítě v tu chvíli sejmulo ze slunce špinavý hadr, ale zároveň je zasaženo poslední kulkou této vojny. Dítě padá, v ruce pevně svírá hadr. Dívky dítě zachytí, staví na zem. Dítě popoběhne do středu scény, kde klesá. V té chvíli se již všechny děti drží za ruce. V nastalém tichu vše znehybní. Z ticha se první probouzí flétna, ke které se přidávají děti. Obtáčí bábu.

Bába ve středu dětí, výrazový tanec umírání.

Děti bábu vytočí za jeviště
Bába za scénou poslední výkřik.
Všechny dívky z levé i pravé strany mezitím došly pomalu k dítěti, které leží uprostřed scény, na kterou již svítí veselé slunce. Vojáci stále v ustrnutí přihlížejí. Některý z nich snad jen o krůček popojde blíže středu, k dítěti.

Přinášejí Smrtku - Mořenu - bábu

Procházejí mezi dívkami a vojáky

už nemůže choditi
musíme ji nositi
od města k městu
nesem nevěstu
jestli nám nic nedáte
tak vám ji tu necháme.

Děti Neseme Mořenu
L.P.Ch. na vrchu červenú
L.P.D. na spodku zelenú
 pěknú, pěknú
 pěkné přistrojenú
 helo, helo!
 Smrt chodí po vsi
 má velký fousy
 už nemůže choditi
 musíme ji nositi
 od města k městu
 nesem nevěstu
 jestli nám nic nedáte,
 tak vám ji tu necháme
 Smrt, smrt ukrutná
 kyselica nechutná!
 Kyselicu sníme
 a smrt utopíme

Děti Smrt už je za lesem
 nový léto přinesem
 radujte se dítky,
 červenými kvítky.

Dítě Léto, milé léto
 cos nám přineslo?

Děti Mnoho dobrého
 kvítí pěkného
 modrého, bílého
 i červeného.

P.D.1 Sviť nám, sviť nám sluníčko
 na to naše poličko.

L.D.1 Sviť nám, sviť nám sluníčko
 dám ti zlaté jablíčko.

Všichni Hřej sluníčko hřej
 hory doly křej,
 povyskoč si vejše,
 na tej naší střeše
 kolo udělej.

Vojáci věší na Smrtku své flinty, čepice,
kabáty. Přidávají se postupně do průvodu
dětí. Jeden chlapec - voják Mořenu přebe-
re a nese místo dětí.

K průvodu se postupně přidávají dívky a
chlapci pravé a levé strany

Hází smrt - bábu do vody, v pozadí jeviště
za šikmou.

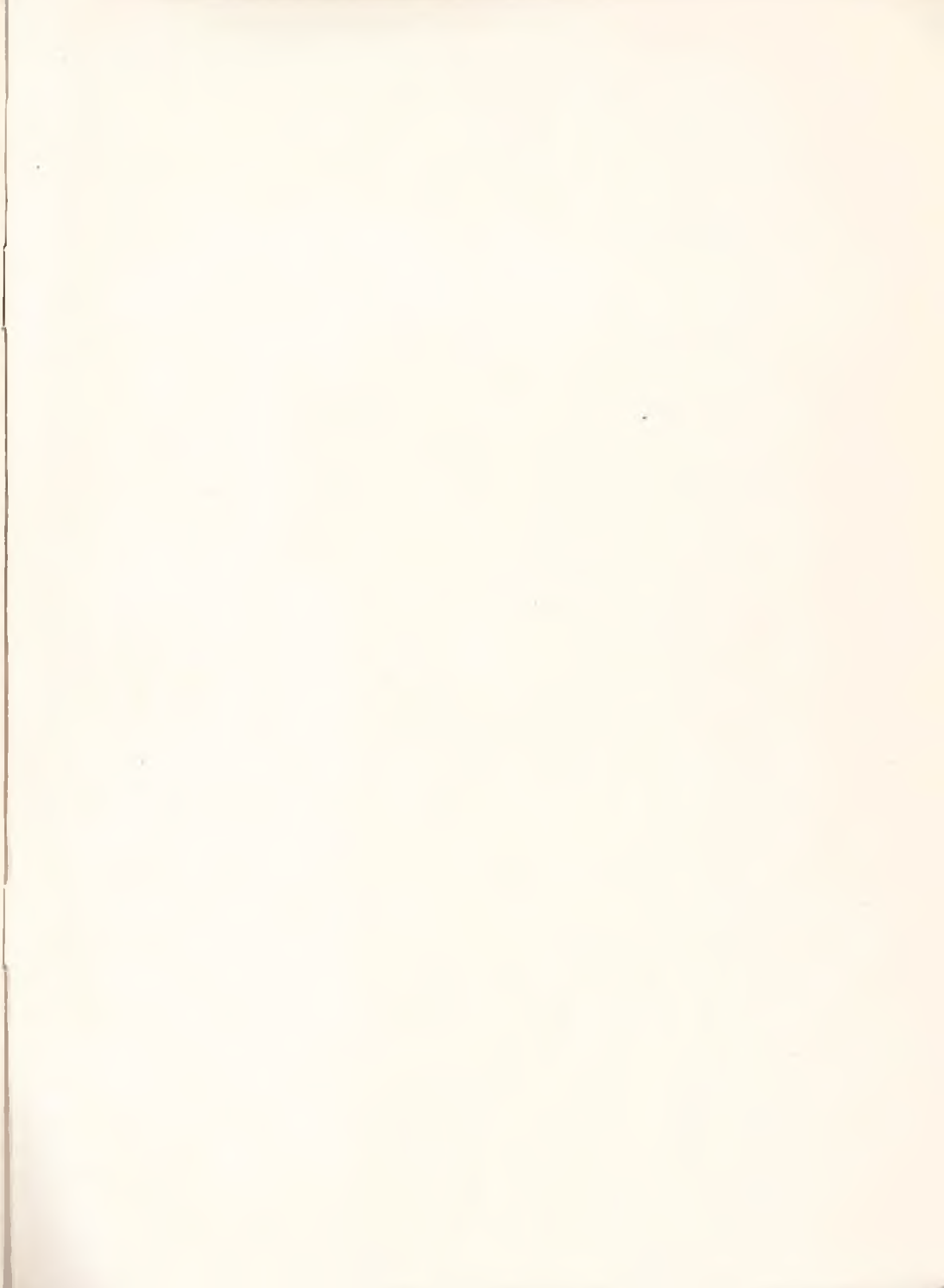
Běží radostně až dopředu jeviště. Oznamují
všem lidem.

Dítě, symbol dobra se probouzí k novému ži-
votu. Zvedá ručky ke slunci - jedinému, na
jediné zemi.
Jdou k dítěti, berou ho do svého středu.

Postupně všichni docházejí k sobě, berou se
za ruce, až utvoří společný kruh.

Dítě, děvče, chlapec, dítě

Zpívají, tančí

VOLNÝ VÝTISK